

Atkritumu saimniecības projekti

Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība

29.03.2012.



Vides ministrijas pārraudzībā esošās darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” aktivitāte atkritumu apsaimniekošanas veicināšanai

Kohēzijas fonds

- 3.5.1.2. Reģionālu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu attīstība
 - 3.5.1.2.1.apakšaktivitāte “Normatīvo aktu prasībām neatbilstošo atkritumu izgāztuvju rekultivācija”
 - 3.5.1.2.2.apakšaktivitāte “Reģionālu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu attīstība”
 - 3.5.1.2.3.apakšaktivitāte “Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība”



Ministru kabineta noteikumi par aktivitāšu ieviešanu

- 15.12.2009. Ministru kabineta noteikumi Nr. 1487 „Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.1.2.3.apakšaktivitāti "**Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība**"”
- Aktivitātes **mērķis** ir izveidot ilgtspējīgu atkritumu, tai skaitā bīstamo atkritumu, apsaimniekošanas sistēmu, atbalstot atkritumu dalītas vākšanas infrastruktūras attīstību, lai veicinātu materiālu otrreizēju izmantošanu

Kas ir valsts atbalsts

Valsts atbalsts (komercdarbības atbalsts) - finansiāla palīdzība, ko tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības līdzekļiem

Lai finansiālo palīdzību komercdarbības veicināšanai uzskatītu par atbalstu, tai jāatbilst visām šādām pazīmēm:

- 1) finansiālo palīdzību tieši vai pastarpināti sniedz no valsts, pašvaldības vai Eiropas Savienības līdzekļiem;
- 2) komercsabiedrība, kas saņēmusi finansiālo palīdzību, iegūst ekonomiskas priekšrocības, kādas tā nevarētu iegūt, ja atbalsts netiktu sniegts;
- 3) finansiālā palīdzība neattiecas uz visām komercsabiedrībām vienādi, bet ir paredzēta komercsabiedrībām atkarībā no to lieluma, darbības veida vai atrašanās vietas, kā arī citiem diferencējošiem kritērijiem vai arī ir paredzēta tikai konkrētai komercsabiedrībai;
- 4) finansiālā palīdzība ietekmē konkurenci Eiropas Savienības iekšējā tirgū.

Normatīvie akti

- a) **Komisijas direktīva** 2005/81/EK ar ko groza Direktīvu 80/723/EEK par dalībvalstu un publisku uzņēmumu finansiālo pārskatāmību , kā arī finansiālo pārskatāmību dažos uzņēmumos;
- b) **Komisijas lēmums** 2005/842/EK par EK Līguma 86.panta 2.punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisko nozīmi;
- c) **Kopienas nostādnes** valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu.

Paziņojums par plānoto atbalstu

Jāņem vērā, ka ikvienu plānoto atbalsta programmu vai individuālo atbalsta projektu, kā arī ikvienu plānoto grozījumu esošajās atbalsta programmās vai individuālajos atbalsta projektos pirms tā īstenošanas uzsākšanas iesniedz sākotnējai izvērtēšanai Finanšu ministrijā.

- Tātad sagatavojot projektu ir jau jābūt pārliecībai, ka projekts valsts atbalsta jomā atbildīs normatīvo aktu prasībām. Pretējā gadījumā, atklājot, ka valsts atbalsts tiek sniegts pretrunā ar normatīvajiem aktiem, tiks piemērotas sankcijas.
- 15.12.2009. Ministru kabineta noteikumi Nr. 1487 „Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.1.2.3.apakšaktivitāti "Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība"" tika saskaņoti ar Eiropas Komisiju – iestrādātas normas saskaņā ar prasībām reģionālajam atbalstam – līdz ar to noteikumi atšķiras no pārējiem noteikumiem, jo iespējamo atbalstu regulē ES prasības komercdarbības atbalsta jomā.



3.5.1.2.3.apakšaktivitāte „Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība” (1)

- Aktivitātes ietvaros īstenotos projektus līdzfinansē no **Eiropas Savienības Kohēzijas fonda** līdzekļiem.
- Pieejamais KF finansējums **39055719** lati (apguve ~9,41 milj.)
- Finansējuma nodrošinājums: KF – maks 50 %, uzņēmumi, valsts budžeta finansējums papildus nav paredzēts.
- Aktivitāti īsteno atklātas projektu iesniegumu atlases veidā.
- **Projekta iesniedzējs:**
 - kapitālsabiedrība, kurai noslēgts līgums ar pašvaldību par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanu attiecīgajā administratīvajā teritorijā
 - kapitālsabiedrība kurai noslēgts līgums ar pakalpojumu saņēmēju par bīstamo atkritumu apsaimniekošanu.

3.5.1.2.3.apakšaktivitāte „Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība” (2)

- Projektu iesniegumu atlasī izsludina sešās atlases kārtās
- Projektu iesniegumu skaits projekta iesniedzējam uz KF līdzfinansējumu atlases kārtā nav ierobežots.

Minimālā projekta gatavības stadija: Projektam ir sagatavotas tehniskās specifikācijas būvdarbu iepirkuma izsludināšanai saskaņā ar iepirkumu regulējošajiem tiesību aktiem.

Atbalstāmās darbības

- **Aktivitātes ietvaros atbalsta:**
 - apglabājamo bioloģiski noārdāmo atkritumu daudzuma samazināšanu;
 - izlietotā iepakojuma dalīto vākšanu apglabājamo atkritumu apjoma samazināšanai;
 - bīstamo atkritumu atdalīšanu no kopējās sadzīves atkritumu poligonos apglabājamo atkritumu plūsmas;
 - bīstamo atkritumu savākšanas sistēmas attīstību.



Aktivitātes ietvaros **neatbalsta**:

- Aktivitātes ietvaros neatbalsta **atkritumu pārstrādi**, kā arī:
 - apstiprinātajā reģionālajā atkritumu apsaimniekošanas plānā **neminētu** dalītās atkritumu savākšanas punktu, kompostēšanas laukumu, šķirošanas laukumu, šķirošanas centru, kā arī šķirošanas un pārkraušanas centru (staciju) **izveidi**;
 - jau esošu dalītās atkritumu savākšanas punktu, kompostēšanas laukumu, šķirošanas laukumu, šķirošanas centru, šķirošanas un pārkraušanas centru (staciju), kā arī sadzīves bīstamo atkritumu savākšanas punktu **pilnveidošanu**;
 - **konteineru iegādi** sadzīves atkritumu dalītās savākšanas **punktiem**;
 - atkritumu savākšanas **autotransporta** un cita autotransporta iegādi;
 - iekārtas un līdzekļus **biogāzes** ražošanai;
 - tādu pamatlīdzekļu iegādi, kādus neparedz normatīvie akti par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietu veidiem, prasībām atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām, kā arī prasībām bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas vietu ierīkošanai un apsaimniekošanai.

Attiecināmās un neattiecināmās izmaksas

- Projekta kopējo budžetu veido **attiecināmās un neattiecināmās** izmaksas, kā arī finanšu rezerve, kas var būt līdz pieciem procentiem no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām.



Attiecināmās izmaksas

Attiecināmās izmaksas ir šādi kapitālsabiedrības **sākotnējie ieguldījumi** materiālajos aktīvos, tai skaitā izdevumi autoruzraudzībai un būvuzraudzībai:

- ieguldījumi pamatlīdzekļos – **dalītās atkritumu savākšanas infrastruktūras izveide**:
 - sadzīves atkritumu dalītas savākšanas punktu izveide saskaņā ar Ministru kabinetā apstiprinātajiem reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas plāniem. Minimālais iedzīvotāju skaits uz vienu dalītās atkritumu savākšanas punktu – 400 iedzīvotāji;
 - sadzīves atkritumu šķirošanas laukumu izveide saskaņā ar Ministru kabinetā apstiprinātajiem reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas plāniem;
 - kompostēšanas laukumu izveide saskaņā ar Ministru kabinetā apstiprinātajiem reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas plāniem;
 - šķirošanas centru, šķirošanas un pārkraušanas centru (staciju) (tai skaitā liелgabarīta atkritumiem) ierīkošana saskaņā ar Ministru kabinetā apstiprinātajiem reģionālajiem atkritumu apsaimniekošanas plāniem;
 - sadzīves bīstamo atkritumu savākšanas punktu ierīkošana saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto bīstamo atkritumu klasifikāciju;
- ieguldījumi pamatlīdzekļos – **bīstamo atkritumu savākšanas punktu izveide** un aprīkošana ārstniecības iestādēs un veterinārmedicīniskās aprūpes prakses vietās.

Sākotnējie ieguldījumi ir attiecināmi, ja:

- tos izmanto tikai tās kapitālsabiedrības vajadzībām, kura saņem atbalstu;
- tos iekļauj kapitālsabiedrības aktīvos kā amortizējamos ilgtermiņa ieguldījumus un vismaz piecus gadus pēc pēdējā par attiecīgo projektu saņemtā maksājuma tie paliek kapitālsabiedrības īpašumā un netiek nodoti lietošanā trešajām personām;
- tie pēc projekta īstenošanas vismaz piecus gadus paliek reģionā, kurā tika plānotas un veiktas darbības atbalsta saņemšanai.

Neattiecināmās izmaksas (I):

- ar ietekmes uz vidi novērtējumu saistītās dokumentācijas izstrādes izmaksas, būvprojekta izstrādes un ar to saistītās būvekspertīzes izmaksas, kā arī tehniskā projekta izstrādes izmaksas;
- projekta sagatavošanas izmaksas;
- piegāžu līgumu izmaksas, izņemot tās izmaksas, ko veido amortizējamie ilgtermiņa ieguldījumi;
- izmaksas, kuras ir noteiktas kā neattiecināmas atbilstoši Padomes 2006.gada 11.jūlija Regulas (EK) Nr.1084/2006 par Kohēzijas fonda izveidi un Regulas (EK) Nr.1164/94 atcelšanu 3.pantam.



Neattiecināmās izmaksas (II)

- Projekta neattiecināmās izmaksas nedrīkst būt lielākas par **50 procentiem** no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām.
- Ja projekta īstenošana ir uzsākta pirms civiltiesiskā līguma noslēgšanas, visas projekta izmaksas ir **neattiecināmas**.



Neiekļaujamās izmaksas:

- projekta vadībā iesaistītā **personāla atalgojumu** un projekta vadības administratīvos izdevumus, kā arī finansējuma saņēmēja uzturēšanas izmaksas;
- administratīviem mērķiem vai **projekta vadībai izmantojamo ilglietojuma iekārtu** (arī datortehnikas un transportlīdzekļu) **izmaksas**;
- maksu **par grāmatvedības un revīzijas** pakalpojumiem;
- maksu par **juridiskām, tehniskām un finanšu konsultācijām**, kas sniegtas par projektu tā īstenošanas laikā;
- **apgrozāmo un aizņēmuma līdzekļu iegādes izmaksas**, samaksu par aizdevuma izskatīšanu, noformēšanu, rezervēšanu un apkalpošanu, maksu par finanšu darījumiem, nokavējuma procentus, līgumsodus un tiesvedības izdevumus;
- **nekustamā īpašuma** pirkuma izmaksas;
- projekta ieviešanai īpaši pirktu vai ražotu ilglietojuma iekārtu (arī iekārtu, kuras tiek izmantotas būvniecības procesā) iegādes izmaksas;
- **lietotu iekārtu** pirkuma izdevumus;
- izdevumus, kas neparedz tūlītēju iekārtu pirkumu, piemēram, **līzingu**;
- nemateriālo aktīvu pirkšanas izmaksas (aktīvi tehnoloģijas nodošanai, iegādājoties patenttiesības, licences, zinātību vai nepatentētas tehnoloģiskas zināšanas);
- uzņēmumu iegādes izmaksas.

Uz Kohēzijas fonda līdzfinansējumu projekta iesniedzējs nevar pretendēt, ja (I):

- kapitālsabiedrība atbilst grūtībās nonākušā komersanta statusam;
- projekta iesniedzējs nevar nodrošināt finansējumu no saviem līdzekļiem, ja pieaugs projekta izmaksas;
- Īpašums, kurā tiks veikti, uzglabāti vai atradīsies sākotnējie ieguldījumi, nav projekta iesniedzēja īpašumā un projekta iesniedzējam nav ilgtermiņa nomas tiesību (vismaz vēl piecus gadus pēc pēdējā par attiecīgo projektu saņemtā maksājuma);
- projekta iesniedzējam nav tiesību veikt būvdarbus zemesgabalos, kur projekta ietvaros paredzēti būvdarbi;

Uz Kohēzijas fonda līdzfinansējumu projekta iesniedzējs nevar pretendēt, ja (II):

- projekta iesniedzējs ir sniedzis nepatiesu informāciju saistībā ar Eiropas Savienības struktūrfondu līdzfinansēto projektu īstenošanu;
- projekta iesniedzējs ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas skāris Latvijas Republikas vai Eiropas Savienības finanšu intereses, un komersantam ir piemēroti piespiedu ietekmēšanas līdzekļi;
- projekta iesniedzējs ir saņēmis vai paredz saņemt atbalstu par tām pašām attiecināmajām izmaksām citu aktivitāšu ietvaros no vietējiem, reģionālajiem, valsts vai Eiropas Savienības līdzekļiem;
- projekta iesniedzējs ir pārkāpis nosacījumus, kas jāievēro, lai saņemtu valsts atbalstu komercdarbībai.

Finansējuma pārklāšanas riski: dubultais finansējums

Visos gadījumos uz aktivitāšu finansējumu nevar pretendēt, ja tām pašām darbībām ir piešķirts atbalsts:

- No ES fondiem
- Valsts budžeta
- Pašvaldību budžeta
- Citiem finanšu avotiem



Atlases izsludināšana

Uzsaukumu laika grafiks pēc MK noteikumu grozījumiem

kārta	projektu iesniegumu atlases	pieejamais KF finansējums
4.	10.01.2012.- 10.04.2012.	9,661 milj. LVL
5.	01.03.2012.-31.05.2012.	9,661 milj. LVL
6.	plānots izsludināt līdz 01.06.2012.	9,661 milj. LVL

- Projekta iesniegumu atbildīgajā iestādē iesniedz **triju mēnešu** laikā pēc atklātas projektu iesniegumu atlases kārtas izsludināšanas.

Plānots veikt papildu grozījumus:

- Plānots veikt grozījumus Ministru kabineta 2009. gada 15.decembra noteikumos Nr. 1487 „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.5.1.2.3.apakšaktivitāti „Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība””:
 - paplašinot projektu iesniedzēju loku (ūdenssaimniecības sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji un ārstniecības iestādes);
 - precizējot atbalsta piešķiršanas nosacījumus, iekļaujot atbalstāmajās darbībās notekūdeņu dūņu apstrādi un bīstamo atkritumu priekšapstrādi ārstniecības iestādēs.

Projekta iesnieguma veidlapa

- Projekta iesnieguma veidlapa – MK noteikumu Nr. 1487 2. pielikums
- Pielikumi veidlapai (9)
- Kartogrāfiskais materiāls
- *2010.gada 28.septembra MK noteikumos Nr. 916 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība” minētās vispārīgās dokumenta noformēšanas prasības*



Projekta iesniegums

- Daudzas projekta daļas ir tieši saistītas – informācija pārklājas un papildina atsevišķus punktus -1.1.5. un 8. sadaļa, 2.7. un 2.8. u.c.
- Atskaites punkts laika grafika sastādīšanai ir civiltiesiskais līgums par projekta īstenošanu (pēc lēmuma par projekta apstiprināšanu un labojumu (ja tādi tiek paredzēti) iesniegšanas un apstiprināšanas.
- Izdevumi ir attiecināmi tikai pēc lēmuma par projekta apstiprināšanu pieņemšanas
- Dokumenti ir parakstāmi un kopijas ir kopijas no oriģināla, nevis nezināmas izcelsmes dokumentācija



2.10. Uzraudzības rādītāji

2.10.1. Iznākuma rādītāji

2.10.2. Rezultāta rādītāji



Projekta īstenošana

Projekta vadība:

- Izmaksas netiek iekļautas projekta iesniegumā,
- Jāparedz konkrētas kvalifikācijas darbinieki (vismaz konkrētās prasības atbilstošo funkciju veikšanai)

Projekta rezultātu uzturēšana pēc projekta pabeigšanas:

- Infrastruktūra jāvar uzturēt vismaz 5 gadus pēc projekta pabeigšanas
- Jāievēro princips “piesārņotājs maksā” u.c.

Publicitāte

- Publicitātes prasības ir atšķirīgas gadījumos, ja projekta kopējās izmaksas pārsniedz (nepārsniedz) 350 000 LVL

Saskaņa ar horizontālajām prioritātēm:

- Projekta ietekme uz prioritāti „makroekonomiskā stabilitāte”
- Projekta ietekme uz prioritāti „ilgtspējīga attīstība”
- Projekta ietekme uz prioritāti „teritorijas līdzsvarota attīstība”

Atbilstība projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijiem

- MK noteikumu 3. pielikums
 - Kvalitātes kritēriji – punktos;
 - Atbilstības kritēriji:
 - Projekta atbilstības kritēriji
 - Projekta iesniedzēja atbilstības kritēriji
- Administratīvie kritēriji



Atbilstība projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijiem

- N – ja vērtējums negatīvs, projekta iesniegumu noraida
- P – pieņem lēmumu par projekta apstiprināšanu ar nosacījumu (projekta iesniedzējam jānodrošina atbilstība kritērijiem, precizējot projekta iesniegumu lēmumā noteiktajā termiņā)
- NA (neattiecas) – ja norādītais kritērijs nav attiecināms uz konkrēto projekta iesniedzēju, projekts netiek vērtēts attiecībā uz šo kritēriju



Raksturīgākās kļūdas

- Projekta iesniegumam nav pievienoti visi nepieciešamie pielikumi
- Aritmētiskās, pārrakstīšanās kļūdas projektu finanšu sadaļās
- Atšķirīga/pretrunīga informācija dažādās projekta iesnieguma sadaļās
- Netiek izpildītas administratīvās prasības piem., par kopiju skaitu, dokumentu cauraklošanu vai ierakstīta CD pievienošanu
- Nepareizi plānots pieejamais un apgrozāmais finansējums, struktūrfonda finansējuma pieprasījumi un atmaksa, kā arī izpratnes trūkums par naudas plūsmas prognozi.
- Kļūdas projekta efektivitātes rādītāja aprēķinos – nepareizi skaitļi, kļūdas mērvienību pārrēķināšanā u.c.
- Nepareizi noteiktas attiecināmās/neattiecināmās izmaksas
- Projekta iesniegumam pievienotie dokumenti (tehniskie projekti u.c.) ir neatbilstoši būvniecību regulējošajiem normatīvajiem aktiem
- Nepilnības publicitātes sadaļā un aprakstā par plānotajiem cilvēkresursiem



Finansējuma pieejamība

Kredītlīdzekļi

- Standartpieeja – kredīts pieejams tikai pēc projekta apstiprināšanas
- Projektam nepieciešams priekšfinansējums
- Finansējuma atgriešanās ātrums 4-6 mēneši
- Nav paredzētas auditējamās vienības, bet finansējuma atmaksu veic uz apmaksātu rēķinu pamata.



Vēlams visus neskaidros jautājumus uzdot www.esfondi.lv mājas lapā, lai saņemtu precizējošu informāciju, kā arī tā ir pieejama citiem projektu iesniedzējiem;

- Informācija par aktivitāti atrodama adresē:
http://www.vidm.gov.lv/lat/finansu_instrumenti/kohez/?doc=9343
- 15.12.2009. Ministru kabineta noteikumi Nr. 1487 „[Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.5.1.2.3.apakšaktivitāti "Dalītas atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība"](#)”
- [Citi saistošie normatīvie akti](#)
- [Kohēzijas fonda projekta iesnieguma veidlapa](#)
- [Kohēzijas fonda projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji](#)
- [Vadlīnijas Kohēzijas fonda projekta iesnieguma veidlapas aizpildīšanai](#)
- [Projekta naudas plūsmas prognoze](#)
- [Makroekonomisko pieņēmumu un prognožu skaitliskās vērtības](#)
- [Projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas nolikums](#)
- Informatīvie pasākumi projektu iesniedzējiem
- [Jautājumi un atbildes](#)
- Sadarbības iestāde aktivitātes īstenošanā - [Centrālā finanšu un līgumu aģentūra \(CFLA\)](#)

Paldies par uzmanību!

Kontaktpersona šai aktivitātei:

Santa Ozola-Tiruma

Investīciju departamenta Projektu vērtēšanas nodaļas
vecākā referente

E-pasts: santa.ozola-tiruma@varam.gov.lv; esfondi@varam.gov.lv

Līdzfinansē Eiropas Savienība

ieguldījums Tavā nākotnē!

